

[Kai Moltke.]

Maribo amt. Det er jo et af de steder, hvor vi for det første har den hurtigste udvikling af strukturförändringerne i landbruget. Det er jo et af de steder, hvor f. eks. en gård på et par og tredive tønder land ualmindelig god jord på grund af produktionens art og produktionens koncentration ikke længere af de pågældende kan drives som en økonomisk enhed, men hvor vi allerede har udprægede tendenser til, at man lejer jorden ud og så i øvrigt tager plads som daglejer.

Jeg kan heller ikke undgå at nævne dette med arbejdskraftens mobilitet, som er omtalt her i lovforslaget. Ja, mig forekommer det, at nogle steder er mobiliteten næsten ved at blive lidt for stor. Når f. eks. håndværkerne i det sydlige Lolland i størstedelen af sæsonen efterhånden er beskæftiget ved Albertslund og i Københavns nærmeste omegn og kun er hjemme lørdag og søndag, når forholdet er det, at en hel del arbejdsmænd og andre arbejdende, som tidligere var beskæftiget i Mariboområdet, nu efterhånden i store flokke søger til Sydsjælland, fordi det er de eneste steder, hvor man kan have en nogenlunde regelmæssig og sikker arbejdsfortjeneste, så tror jeg, man skal være forsigtig med den geografiske afgrænsning og i lige så høj grad som at sætte fingeren på dér, hvor vi allerede har de indtrufne ulykker i form af arbejdsløshed, i form af tynd befolkning og det andet, skal se på spørgsmålet udviklingsmæssigt: hvordan kan man gribe ind, før det bliver så galt, som det er sket i de områder, hvor man i øjeblikket foreslår der skal hjælp til?

Der er naturligvis en hel række andre spørgsmål kombineret med det. Nu sagde den radikale ordfører, hr. Kirkegaard: lad os ikke alene få nogle enkelte store virksomheder. Det er fuldstændig rigtigt, at én stor virksomhed, som kører ned, kan køre en hel egn ned, hvis den er tilstrækkelig stor, og hvis det er den eneste form for beskæftigelse. På den anden side er tidens tendens jo både i landbrug og industri de store virksomheder som den dominerende part, det er et led i hele den tekniske udvikling, som vi har den her i landet, og det at ville begynde i forskellige landdistrikter, i forskellige sogne at opbygge

mindre virksomheder og så prøve, om det ikke skulle gå på en eller anden måde, er jeg bange for ville sætte en hel del af så lille en sum som ca. 20 mill. kr. på spil under ret farlige forhold.

Hvad jeg derimod tror på, det er, at det ville være i høj grad gavnligt, om en meget stor del af de kulturelle og uddannelsesmæssige institutioner i langt højere grad blev decentraliseret, end tilfældet er nu. Her kommer vi altså, når vi er inde på egnsudvikling, til et andet plan, hvor vi også forleden dag havde de klareste eksempler på, hvordan et alt for privat initiativ hidtil har været bestemmende for, hvor man placerer sine uddannelsesanstalter osv. Det er blevet en nødvendighed, at man ud fra den sociale udvikling i samfundet også tager disse momenter ind i de fremtidige overvejelser, sådan som vi heldigvis har set visse tilløb til ved fordeling af visse dele af centraladministrationen til den øvrige del af landet.

For selvfølgelig er det ikke meningen, at nu har vi ét stort københavnsk mammutområde med industri, uddannelse, boliger og beskæftigelse, og nu skal vi måske have 4 eller 5 konkurrerende centre andre steder i landdistrikterne, medens størstedelen af landet står over for en affolkning. Jeg tror altså, ligesom hr. Sigsgaard gav udtryk for det, at det fornuftigste i og for sig ville være at se dette i et udviklingsmæssigt perspektiv økonomisk, ikke alene hvor det gik galt, men hvor der er risiko for at det vil gå galt, og træffe sine forholdsregler herudfra. En landsplan, en perspektivplan for udvikling af landbrug og industri er jo i og for sig den eneste garanti for, at man placerer disse temmelig små summer, der her er tale om, på den rigtige måde.

Ud fra disse synspunkter skal jeg for mit vedkommende selvfølgelig give tilsagn om velvillig overvejelse af de på mange måder positive forslag, som her er fremsat, men samtidig anmode om, at man i udvalget ikke indskrænker sig til at se på de områder, hvor det gik galt, men i lige så høj grad koncentrerer sig om de områder, hvor man endnu kan forhindre at det går lige så galt.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg vil gerne takke for den venlige tilslutning